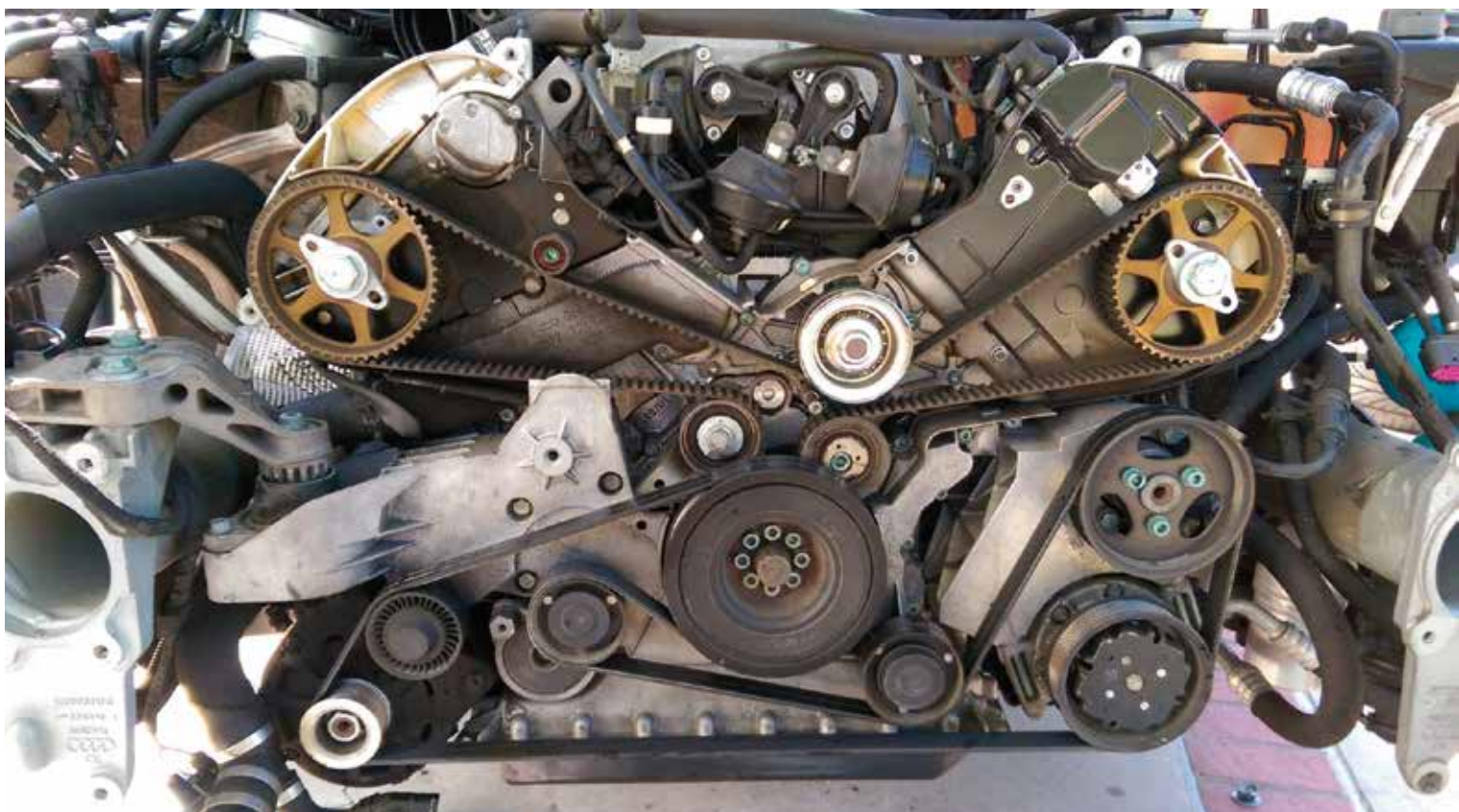

Önmagunk védelmében

Meddig szíj a szíj?

DR. NAGYSZOKOLYAI IVÁN

Ha a nadrágszíjünk csatjánál kitöredezik a „mintha bőr lenne” szíj, eldobhatjuk. A motor hajtószíjainál már nem ilyen egyszerű a diagnosztika, és a szíjelhasználódás következményei – szakadás, betekeredés – sem filléresek. Több dolog is felmerül, vegyük ezeket sorra!

Kétségeink arra nézve, hogy az új hosszboardás vagy fogasszíj nem kellő minőségű, ne legyenek. Bízhatunk a neves gyártók becsületes munkájában, az autógyártói ajánlásban. A szíjcsere kötelező futáskilométer-periódusát vagyontbiztonságunk érdekében el ne halasszuk. A szíjcserevel mindig együtt járnak más

hajtásláncok kötelező alkatrész-cseréi. Ne engedjük az ügyfélnek, hogy ezekről lebeszéljen bennünket. Akárcsak egy terelőgörgő megszorulása is vezethet szíjszakadáshoz. Az autószerelőre nézve szomorú végű perekről, nem egyről és nem kettőről tudunk, mikor engedtek az ügyfél kérésének.

1 Vezérműszíj

2 Vezérműszíjcsere kit

KEZDJÜK TEHÁT A LEGELEJÉN!

Mint tudjuk, a hajtószíjak több anyagból és több rétegből állnak össze. Ezek nem fémes komponensek, relatíve lágy műanyag, gumi, üvegszál anyagok és ragasztók, melyek álló helyzetükben is öregsznek (néha még gyorsabban is, mint használat közben). Ebből az következik, hogy a gyártás és a felhasználás között nem telhet el bármilyen hosszú idő. Van lejárati, szavatossági idejük. A minőségi gyártók pontosan feltüntetik azt, hogy a szíjat mikor gyártották, és meddig és hogyan tárolhatók a beépítésig. Természetesen az eltarthatósági időn túl tárolt szíjakra nincs jótállás, illetve szavatosság. Sajnálattal hallom szerelői körökből, hogy ezen a területen vannak még ismereteikben fehér foltok.

HONNAN LEHET TUDNI, HOGY A SZÍJAT MIKOR GYÁRTOTTÁK ÉS MEDDIG ÉPÍTHETŐ BE?

A szíjon és a gyári csomagoláson kell lennie a gyártás időpontjára utaló kódoknak vagy egyszerűen dátumnak. Az alkatrész-kereskedőknek ezt tudniuk kell, legyünk szigorúak. Ezzel még nem vagyunk előbbre, mert azt is tudnunk kellene, hogy meddig építhe-

tők be. A kereskedőnek ezt is tudnia kell(ene). Ha rá van írva a csomagolásra a lejárati időpontja, egyszerű a dolgunk. A lejárt szavatosságú terméket, mint az élelmiszereknél, a kereskedő leveszi a polcról, illetve eleve nem is kínálja. Ezt a vevő is ellenőrizze! Ha az ügyfél hozza a szíjat, legyünk óvatosak, nézzük meg a dátumokat. Egyes gyártók a gyártási dátumot ugyan feltüntetik, és csak általános szabályuk van arra nézve, hogy meddig tárolhatók.

Általában, ezt hadd hangsúlyozzuk ki, a gyártástól a felhasználásig maximálisan gyártótól függően, ahonnan információt kaptunk 3, illetve 5 év telhet el, ha a tárolási körülmények az előírtak:

- fektetett elhelyezés,
- szobahőmérséklet, száraz, nem napsütötte hely.

A német precizitás ezen túlmegy, van gumi, illetve gumielemezeket is tartalmazó alkatrészek, egységek tárolására, tisztítására, karbantartására is

3

4

5

szabványuk. Ez érvényes a hajtószíjakra is.

DIN 7716:1982-05 „Erzeugnisse aus Kautschuk und Gummi; Anforderungen an die Lagerung, Reinigung und Wartung”

Itt el kell mondani, hogy a szíjak biztos halála az, ha a megengedettnél kisebb rádiusra összehajlítjuk, ezzel megtörjük a belső teherviselő általában üvegszálakat. A szíjszakadás garantálható. Melyik a legkisebb hajtási sugár? Erre a gyártó általában azt mondja, hogy ahogyan ő csomagolja, az a mértékű hajtás még megengedett, vagy azt mondja, hogy adott szíjnál az a sugár, ami a felszerelésnél a legkisebb, ahogy a szerpentin végig vezetjük. Mi azt szűrhetjük le belőle: bánjunk vele úgy, mint a hímes tojással.

Ha a kiszállító futár, aki nem szakember, a furgonban a szíjra rárakja a kéttömegű lendítőkereket, a szíj „hikomatos” lesz.

AHOGY A SZAKMA NAGYKÖNYVÉBEN MEG VAN ÍRVA!

Először egy márkaszerviz raktárában (Porsche Győr) nézünk körül. A szíjhajtás alkatrészek polcán eleve piros színnel jelölik azokat az alkatrészeket, melyeknek van szavatossági idejük. A következő képeken mind a hosszborodás, mind a fogasszíjakra látunk pontos gyártási és lejárati dátumokat. A szíjak gyártója a Continental. A gyártási dátum előtt lehet PP

1, vagy így adják meg: „066o AC 20160604”, tehát ez év június 4-én gyártották 2. A lejárati dátumot az Expire date vagy Expiry date után találjuk. A 3 ábra egy olyan szíjat mutat, amelyiknél igen hosszú tárolási időt enged meg a gyártó: 6 évet, míg egy másiknál 4 csak 3 évet. Jó lenne tudni a mögöttes indokot, műszaki tartalmat.

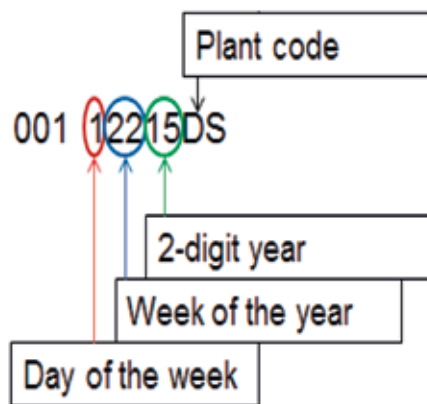
Az 5 ábra „kakukktójas”: lejárati dátumnak azt írja, hogy nincs (NONE).

Igen, mert ebben a kit dobozban vezérműlánc van.

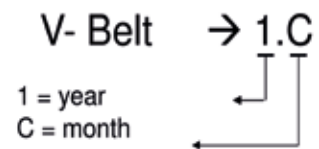
GATES

A Gates minden termékén a gyártási időpontot és a gyártási helyet pontosan azonosítja. Képeken mutatjuk be a gyári jelöléseket, ehhez jó kiböngészést kívánunk!

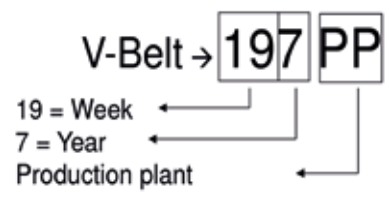
Vezérműszíj (Timing Belt) azonosító jelzés:

Gates vezérműszíj (Timing Belt) azonosító jelzés: „Day of the week - a hét hányadik napja; Week of the year - a naptári hét sorszám; 2-digit year - az évszám utolsó két számjegye; ennek megfelelően ez a szíj 2015-ben a 22. hét első napján készült

Gates - hosszborodás szíj 1 = év; C = hónap; A hónapok: A - január, B - február, C - március; D - április; E - május; F - június; G - július; H - augusztus; J - szeptember; K - október; L - november; M - december

Gates - hosszborodás szíj 19 - hét; 7 - év; PP - gyártóüzem

MICRO - V HORIZON

Code date:
4 digits - digits of the year 2011, 2012
3 digits - Letter W(eek) followed by weeknumber

Belt position in the slab sequential numbers start from 0000, 0005 till 1080

Part number

6PK 975

2011W16 0000

B110420 1017

2011W16 0005

B110420 1017

2011W16 0010

B110420 1017

2011W16 0015

B110420 1017

Data Matrix code (QR)

1st digit Production Plant :
N = Nevers (FR)
L = Legnica (PL)
B = Balsareny (SP)
6 digits -shop order number or jacket production date
YYMMDD or Sequential number

Slab number
Sequential number for different slab/jacket of same shop order. Starting from 0001,0002...
First digit difference SLAB=0 / JACKET=1

Gates MICRO - V HORIZON Code date - a gyártás időpontja; 4 számjegy a gyártási év (esetünkben 2011); W - hét; 2 számjegy a hét naptári száma

– Timing belt Overpack boxes → **6D04**

6 = Year 2006
D = Month April
04 = Day of the month

Gates vezérműszíj 6 - év (2006); D - hónap (április); 04 - a hónap napja (negyedike)

A „MEDDIG SZÍJ A SZÍJ?” KÉRDÉS MÁSIK OLDALA AZ ÜZEMI ÉLETTARTAM

Minden szíjgyártó egyértelmű válasza: az a mérvadó, amit az autógyártó mond! Arra ügyeljünk, hogy a gyártók bizony néha meggondolják magukat és módosítanak e perióduson. Kövesztük a módosításokat! Módosíthatják a feszítőket, görgős és egyenesbe vezetőket is. Sőt, a beállítási technológiát is. A vezérlésszerelés célszerszámokkal (nem rongy betömködvé a két vezértengely kereke közé...) nem ördögösség. Van, ahol akár több műszak is rámegy. Több OE-beszállító maga is javasol módosított változatokat, az autógyártóval egyetértésben. Kilométerrel jön meg a tapasztalat és ez hozza a módosításokat.

Tanulóknak mondom: az előírt élettartam biztos elérésének több szerelői munkafeltétele van:

- tisztaság,
- mindig a megfelelőt (pl. profil, hossz, gyártói ajánlás),
- cserélendők az előírt társult alkatrészek (célszerű, mondhatjuk kötelező a kit tartalmának felhasználása),

- kerekek, tárcsák egy síkban futása, ellenőrzés lézertény mutatóval,
- az előírt szíj feszesség beállítása (akár több lépcsőben is, az előírt hőmérsékleten merre szabad forgatni a motort stb.),
- a szíj feszesség műszeres megmérése (ma már a 90°-os kihajtást tiltják, mint feszesség-ellenőrzést!),
- a burkolatok pontos visszaszerelése,
- matrica felragasztása a szíj- vagy láncsere időpontjának és a következő szerviz esedékességének feltüntetésével.

A hosszborítás szíjak és a szíjtárcsák kopását is mérhetjük, hogy a csere szükségességét megállapítsuk. A sablonfésűket, azok használatát lapunkban részletesen ismertettük.

ÖSSZEGZÉS

Amióta szíjhajtás van a motorteknikában – emlékeznek? Sorozatgyártásban az első OHC-vezérlés szíjhajtással 1962-ben jelent meg a Glas S 1004-es (Typ 612) autóban – a rejtélyes szíjszakadások azóta borzolják az autószerelők kedélyét, és a dolog sajnos mindig visszaüt a szervizre. Vannak nem túl jól sikerült konstrukciók, van szerelési pontatlanság, sőt hiba, elhanyagolt karbantartás és vannak szíjhibák is.

Írásunk arra mutat rá, hogy a szíj is romlandó áru. Ezt is figyelembe kell venni a vásárlásnál! Nem jártunk utána minden nagy hajtószíjgyártónál ezeknek az adatoknak (pl. Bosch, Dayco, Optibelt), de aki a szakmát komolyan műveli, ezeket az adatokat nem rejtheti véka alá. Egy-egy gyártó jelölésrendszerére azért vissza fogunk térni! Kényesebb dolog a szíjkérdés, mint, hogy bizonytalan forrásból, jelöletlen, „örökzöld” szíjakat építsünk be. ■

Címkép: <http://www.audiworld.com/forums/a8-s8-d3-platform-discussion-60/d-i-y-timing-belt-replacement-2887533/>